

Utbildning och kompetensutveckling inom lantmäteri, kartografi, GIS och mätningsteknik

Anders Brandt, e-post: sab@hig.se

Sveriges utbildningsutbud inom lantmäteri, kartografi, GIS och mätningsteknik. På varje ort visas det mest omfattande alternativet av respektive kategori.

Kontakt

Om du har frågor, kontakta någon i Kartografiska Sällskapets utbildningssektion. Det kan gälla både generella frågor eller hjälp med att hitta rätt utbildning. Kontaktuppgifter finns på: www.geoforum.se (> Kartografiska > Utbildning).

Vilka utbildningar finns inom kartografi, GIS och mätningsteknik? Var ges kortare kurser för kompetensutveckling?

Kanske har du haft funderingar på att söka till någon av de kurser som ges vid landets alla utbildningsanstalter, men aldrig kommit så långt som att skicka in en ansökan. I och med den relativt nyinrättade sektionen för utbildning inom det Kartografiska Sällskapet är tanken att denna typ av frågor lättare ska kunna ställas och få svar på.

Här belyses kortfattat utbildningsutbudet i Sverige som det ser ut just nu.

Kurser och program

Utbildning ges antingen på ett- och tvååriga program på kvalificerade yrkesutbildningar (KY) eller som korta kurser, tvååriga teknikerutbildningar, treåriga högskoleingenjör- och kandidatutbildningar, samt ett- och tvååriga magister och masterutbildningar alternativt femåriga civilingenjörutbildningar på högskolor och universitet.

Det finns inga rena utbildningsprogram inom kartografi, utan ämnet läses antingen som kortare fristående kurser eller som delar i längre utbildningsprogram. Kartografikurser, eller kurser där kartografi ingår som en del, ges framför allt vid institutioner som bedriver undervisning inom geografi-, GIS- och mätningsteknikområdena.

Inom GIS-området är utbudet desto större. GIS-kurser ges på bortåt 30 orter i Sverige och det finns även ett antal utbildningsprogram, både på grundläggande kandidatnivå och på avancerad magisternivå. I grundläggande GIS-kurser ingår ofta också vissa avsnitt om kartografi.

Utbildningsutbudet inom mätningssområdet har däremot under de senaste åren

minskat. Grundläggande mätningsskurser ges vid ett flertal byggnadsingenjörsprogram samt vid Sveriges geomatik- och lantmäteriprogram, men det är bara KTH och Högskolan i Gävle som erbjuder kurser på avancerad nivå.

Stor efterfrågan på utbildad personal

Efterfrågan på personal inom området har varierat genom åren. För några år sedan utbildades många till GIS-ingenjörer (ofta tvåårig utbildning), med grundläggande GIS-kunskaper. Nu börjar dock GIS-kunskaper bli var mans egendom och för att behålla sin konkurrenskraft räcker det inte alltid ens med treåriga utbildningar eftersom GIS har blivit en naturlig del i väldigt många arbetsuppgifter. För att hävda spetskompetens krävs specialistkunskaper i till exempel applikationsutveckling eller avancerad rumslig modellering. Även inom mätningssområdet har tekniken gått våldsam framåt. Användning av gårdagens teknik har ofta blivit alltför tidsödande i och med att mer data med motsvarande eller till och med bättre precision kan samlas in med modern teknik. Samtidigt som nyutbildad eller kompetensutvecklad personal behövs inom både mätningssområdet och avancerad GIS har antalet utbildade starkt minskat. Bland annat skriver Lantmäteriet att "Minst 400 högskole- och civilingenjörer inom samhällsbyggnad och lantmäteri kommer att behövas i år. Och nästa. Och nästa..." En grov uppskattning över hur många som utbildas i Sverige inom lantmäteri landar på cirka en fjärdedel av behovet. Detta innebär att det är ett enormt sug efter utbildad personal. Bland de yrkeskategorier som har de största behoven finns bland annat förrättningslantmätare samt högskoleingenjörer i mätningsteknik.